36. vyzýva EÚ, jej členské štáty a súčasné a budúce úradujúce predsedníctvo OBSE, aby pokračovali v dialógu o právnom rámci OBSE a znovu zdôraznili, že je nutné okamžite prijať návrh dohovoru o medzinárodnej právnej subjektivite, právnom postavení a výsadách a imunitách, čo je opatrenie, ktoré neovplyvní súčasnú povahu záväzkov OBSE, ale posilní jej identitu a profil, pričom zároveň vyrieši mnoho praktických problémov pre jej personál, najmä ak pôsobí v krízových oblastiach;

37. nazdáva sa, že predseda by mal byť pozvaný na samit, a žiada Európsku radu, aby pozvanie zabezpečila;

38. domnieva sa, že v záujme posilnenia vzťahov s OBSE by mal Parlament posúdiť svoju účasť v parlamentnom zhromaždení OBSE a preskúmať možnosť vytvorenia stálej delegácie v tomto zhromaždení s cieľom užšie sledovať činnosť OBSE a jej zhromaždenia;

*

* *

39. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku/podpredsedníčke Komisie, Rade a Komisii, členským štátom OBSE a generálnemu tajomníkovi OBSE.

Demografické výzvy a solidarita medzi generáciami

P7_TA(2010)0400

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2010 o demografických výzvach a solidarite medzi generáciami (2010/2027(INI))

(2012/C 74 E/05)

Európsky parlament,

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 1997 o správe Komisie Rade a Európskemu parlamentu o demografickej situácii v Európskej únii (1995) ([1]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 1998 o demografickej správe Komisie za rok 1997 ([2]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2000 o oznámení Komisie s názvom Na ceste k Európe pre každý vek – podpora prosperity a solidarity medzi generáciami ([3]),

— so zreteľom na zelenú knihu Komisie s názvom Ako čeliť demografickým zmenám, nová solidarita medzi generáciami (KOM(2005)0094),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 23. marca 2006 o demokratických výzvach a solidarite medzi generáciami ([4]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. septembra 2006 o európskom sociálnom modeli budúcnosti ([5]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 20. mája 2008 o dosiahnutom pokroku v oblasti rovnakých príležitostí a nediskriminácie v Európskej únii (transpozícia smerníc 2000/43/ES a 2000/78/ES) ([6]),

([1]) Ú. v. ES C 115, 14.4.1997, s. 238.
([2]) Ú. v. ES C 104, 6.4.1998, s. 222.
([3]) Ú. v. ES C 232, 17.8.2001, s. 381.
([4]) Ú. v. EÚ C 292 E, 1.12.2006, s. 131.
([5]) Ú. v. EÚ C 305 E, 14.12.2006, s. 141.
([6]) Ú. v. EÚ C 279 E, 19.11.2009, s. 23.

Štvrtok 11. novembra 2010

— so zreteľom na svoje uznesenie z 21. februára 2008 o demografickej budúcnosti Európy ([1]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 9. októbra 2008 o podpore sociálneho začlenenia a boji proti chudobe, najmä chudobe detí, v Európskej únii ([2]),

— so zreteľom na svoju pozíciu z 2. apríla 2009 o návrhu smernice Rady o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu ([3]),

— so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Demografická budúcnosť Európy – pretvorme výzvu na príležitosť (KOM(2006)0571),

— so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Podporovať solidaritu medzi generáciami (KOM(2007)0244),

— so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru s názvom Rodina a demografické zmeny ([4]) zo 14. marca 2007 a na jeho ústredný návrh na podpísanie Európskeho rodinného paktu členskými štátmi,

— so zreteľom na pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Demografická budúcnosť Európy: fakty a čísla (SEK(2007)0638),

— so zreteľom na publikácie Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop) s názvom Inovačné opatrenia pre starších pracovníkov ([5]) v oblasti vzdelávania (*Innovative learning measures for older workers*), Práca a starnutie. Vznikajúce teórie a empirické perspektívy ([6]) (*Emerging theories and empirical perspectives*), Modernizovanie odborného vzdelávania a prípravy. Štvrtá správa o výskume v oblasti odborného vzdelávania a prípravy v Európe: súhrnná správa (*Modernising vocational education and training. Fourth report on vocational education and training research in Europe: Synthesis report*) ([7]) a Ponuka a dopyt po zručnostiach v Európe. Strednodobá predpoveď do roku 2020 (*Skills supply and demand in Europe. Medium-term forecast up to 2020*) ([6]),

— so zreteľom na demografickú správu Komisie za rok 2008: uspokojovanie sociálnych potrieb v starnúcej spoločnosti (SEK(2008)2911),

— so zreteľom na spoločnú správu, ktorú pripravila Komisia a pracovná skupina pre starnutie obyvateľstva Výboru pre hospodársku politiku, k správe o starnutí obyvateľstva za rok 2009: hospodárske a rozpočtové prognózy za členské štáty EÚ-27 (2008 – 2060),

— so zreteľom na články 25 a 34 Charty základných práv Európskej únie, v ktorých sa výslovne vymedzuje právo starších osôb na dôstojný a nezávislý život a na účasť na spoločenskom a kultúrnom živote, a právo na dávky sociálneho zabezpečenia a sociálne služby, ktorými sa zabezpečuje ochrana v prípade vysokého veku,

— so zreteľom na článok 21 Charty základných práv Európskej únie, ktorým sa výslovne zakazuje akákoľvek diskrimináciu z dôvodu veku,

— so zreteľom na Komisiou predložený návrh smernice Rady o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na náboženské vyznanie alebo vieru, zdravotné postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu (KOM(2008)0426) a na pozíciu Parlamentu k nemu,

— so zreteľom na článok 2 a článok 3 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

([1]) Ú. v. EÚ C 184 E, 6.8.2009, s. 75.
([2]) Ú. v. EÚ C 9 E, 15.1.2010, s. 11.
([3]) Ú. v. EÚ C 137 E, 27.5.2010, s. 68.
([4]) Ú. v. EÚ C 161, 13.7.2007, s. 66.
([5]) Cedefop Panorama Series, 159. Luxemburg, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2008.
([6]) Luxemburg, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2010.
([7]) Cedefop Reference Series. Luxemburg, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2009.

— so zreteľom na smernicu Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní ([1]),

— so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci a stanoviská Výboru pre hospodárske a menové veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť (A7-0268/2010),

A. v presvedčení, že dôstojná spoločnosť sa zakladá na zásade rovnosti medzi generáciami,

B. keďže treba zohľadniť osobitný rodový rozmer vzťahov medzi generáciami,

C. keďže na ukončenie všeobecne rozšírenej a nespravodlivej diskriminácie, ktorej sú starší ľudia často vystavení len na základe svojho veku, a to v zamestnaní i v prístupe k tovaru, zariadeniam a službám, je nutné vykonať omnoho viac,

D. keďže existuje výrazné prepojenie medzi diskrimináciou starších ľudí na základe veku, sociálnym vylúčením a chudobou starších ľudí,

E. keďže mnohí starší ľudia majú často aj nejaké postihnutie, a tak môžu byť vystavení viacnásobnej diskriminácii,

F. keďže demografická zmena má silný dosah na osobný a pracovný život, predovšetkým v prípade žien, pričom nedostatočné služby, neprimerané sociálne dávky, pomalá a náročná integrácia do samotného trhu práce, dlhé obdobia strávené v neistom alebo dočasnom zamestnaní a nedostatočná podpora pre mladé páry patria medzi dôvody, pre ktoré si mladí ľudia čoraz neskôr zakladajú rodiny a majú deti,

G. keďže hospodárstvo a spoločnosť potrebujú na dosiahnutie svojich cieľov životné skúsenosti, nasadenie a myšlienkové bohatstvo všetkých generácií,

H. keďže demografické zmeny by podľa odhadov Komisie mohli od základov zmeniť štruktúru populácie a vekovú pyramídu; keďže počet mladých ľudí vo veku 0 až 14 rokov by sa tak do roku 2050 znížil zo 100 miliónov (údaj z roka 1975) na 66 miliónov, okolo roku 2010 by počet obyvateľov v produktívnom veku kulminoval na úrovni 331 miliónov a potom by sa rovnomerne znižoval (okolo 268 miliónov v roku 2050), zatiaľ čo očakávaná dĺžka života by sa v rokoch 2004 až 2050 zvýšila o 6 rokov u mužov a o 5 rokov u žien, takže počet osôb vo veku nad 80 rokov by stúpol zo 4,1 % v roku 2005 na 11,4 % v roku 2050,

I. keďže sa v rámci ambicióznych cieľov týkajúcich sa miery zamestnanosti v rámci stratégie EÚ 2020 má miera zamestnanosti žien a mužov vo veku od 20 do 64 rokov do roku 2020 zvýšiť na 75 %, pričom je zároveň nutné riešiť demografický problém,

J. keďže demografická zmena je zvládnuteľná a udržateľná, ak na ňu budeme dostatočne pripravení a budeme ju brať vážne; keďže demografické otázky by sa mali riešiť so zmyslom pre dlhodobý strategický zámer a mali by sa prijať opatrenia na boj proti nespravodlivej diskriminácii na základe veku,

([1]) Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16.

Štvrtok 11. novembra 2010

K. keďže v čase demografickej zmeny je úloha rodičov obzvlášť významná, pretože sú potrební ako zamestnanci i ako matky a otcovia; keďže treba predísť riziku toho, aby táto dvojitá záťaž spočívala výlučne na pleciach žien,

L. keďže dnes čelíme dvojnásobnej kríze, ktorá zahŕňa vysokú mieru nezamestnanosti mládeže a spochybnenie dôchodkových systémov, a keďže tieto dva javy je nutné posudzovať spoločne, a to tak, aby sme sa snažili o posilnenie sociálnych práv a o lepšie zapojenie mladých ľudí do vytvárania bohatstva a oživenia hospodárstva; keďže, ako pripomenul Výbor regiónov (CdR 97/2009), v našej starnúcej spoločnosti treba považovať mladých ľudí za vzácny a zásadný zdroj pre spoločnosť, ktorý je možné a nutné využívať na dosiahnutie sociálnych a hospodárskych cieľov,

M. keďže hlavné nástroje na presadzovanie rovnosti medzi generáciami (ako systémy dôchodkového zabezpečenia, rozpočet, zadlžovanie, poskytovanie zdravotnej starostlivosti a komplexná rehabilitácia) a nástroje na ukončenie nespravodlivej diskriminácie sú v právomoci členských štátov, ale EÚ môže vyvinúť dôležité iniciatívy na základe sledovania, výmeny najlepších postupov a akčných programov a monitorovaním vykonávania právnych predpisov EÚ v oblasti boja proti diskriminácii na základe veku a dohodou o dôležitých nových návrhoch antidiskriminačných právnych predpisov, ktoré postavia mimo zákon vekovú diskrimináciu, pokiaľ ide o prístup k tovaru, zariadeniam a službám,

N. keďže podiel osôb vo veku nad 60 rokov bude v EÚ narastať rýchlejšie než kedykoľvek predtým, pričom k najvyššiemu nárastu by malo dôjsť v období rokov 2015 – 2035, ak každý rok sa táto skupina obyvateľstva rozšíri o 2 milióny ľudí,

O. keďže veková diskriminácia narúša medzigeneračnú solidaritu, podľa zmluvy je zakázaná, ale zostáva veľmi rozšírená a výrazne obmedzuje prístup starších a mladších pracovníkov na trh práce, k sociálnemu zabezpečeniu a niektorým službám,

Východiská a ciele

1. považuje rovnosť a solidaritu medzi generáciami za synonymá, vymedzuje rovnosť medzi generáciami ako rovnomerné, racionálne a vedomé rozdelenie úžitku a záťaže medzi generáciami a pokladá solidaritu vo všeobecnosti za jednu zo základných hodnôt európskej spolupráce;

2. zastáva názor, že fungujúce spolunažívanie generácií sa zakladá na základných hodnotách slobody, práv a solidarity, spravodlivosti a nezištnej podpory budúcich generácií a že sa musí vyznačovať vzájomným rešpektom, spoločnou zodpovednosťou a ochotou prijať základné práva, ktoré si ľudia zasluhujú ako ľudské bytosti a občania EÚ, a poskytovať vzájomnú podporu, ako aj individuálnym plánovaním do budúcnosti, a to vrátane výraznejšej angažovanosti smerujúcej k správaniu s dosahom na zdravotnú prevenciu;

3. domnieva sa, že perspektíva zníženia počtu obyvateľov do roku 2050 môže prispieť k zníženiu tlaku na životné prostredie a môže byť príležitosťou pre trvalo udržateľný rozvoj, ktorý zase potrebuje proaktívne politiky, aby primerane prispôsobil územné plánovanie, bývanie, dopravu a všetky ostatné druhy infraštruktúry;

4. konštatuje, že ľudia sa našťastie dožívajú stále dlhšieho veku, sú dlhšie aktívni a zúčastňujú sa na spoločenskom živote samostatným a angažovaným spôsobom; domnieva sa, že zvýšenie očakávanej dĺžky života je pozitívny pokrok, ktorý sa nesmie prejaviť zhoršením práv pracujúcich; uznáva tiež, že miera pôrodnosti v členských štátoch zostáva už desaťročia na nízkej úrovni, čo je situácia, ktorá, ak nebude včas riešená, veľmi pravdepodobne povedie k vysokému zaťaženiu budúcich generácií a ku konfliktom týkajúcim sa prerozdeľovania; poukazuje na to, že tieto úlohy môžu byť kľúčovým impulzom k spravodlivejšiemu rozdeľovaniu záťaže a k vytvoreniu systémov sociálneho zabezpečenia, ktoré budú viac začleňujúce a kvalitnejšie;

5. zastáva názor, že cieľom politiky rovnosti medzi generáciami musí byť vytvorenie základov, práv a nástrojov potrebných na otvorený a čestný dialóg medzi generáciami, ktorým sa dosiahne situácia výhodná pre všetky strany a teda aj opatrenia vedúce k spravodlivej medzigeneračnej spolupráci;

6. považuje za dôležité jasne stanoviť, že starší ľudia s postihnutím alebo bez neho a pracujúci približujúci sa dôchodkovému veku nie sú príťažou pre hospodárstvo a spoločnosť ani nepredstavujú prekážku modernizácie pracovného procesu, ale že vďaka svojim skúsenostiam, celoživotnej práci, vedomostiam a väčšej lojalite skôr faktor stability a významnú pridanú hodnotu; domnieva sa, že je dôležité bojovať proti predsudkom a diskriminácii vo všetkých jej formách, ktoré sú namierené proti akejkoľvek spoločenskej vrstve, a vytvárať spoločnosť, v ktorej sa so staršími ľuďmi zaobchádza rovnocenne ako s ľudskými bytosťami požívajúcimi základné práva; poznamenáva, že politika EÚ voči starším osobám sa zakladá na zásade „jedna spoločnosť pre všetkých“ a že všetky naplánované politické opatrenia musia všemožným spôsobom podporovať túto koncepciu; je presvedčený, že všetky členské štáty by mali rozličným skupinám starších osôb zaručiť plnohodnotnú možnosť aktívne sa zapájať do života spoločnosti, a to bez ohľadu na ich vek; upozorňuje, že budúcnosť záleží na mladých ľuďoch, to znamená, že zodpovední politici musia zohľadniť modernizáciu spoločnosti a angažovanosť všetkých;

7. žiada, aby sa pri posudzovaní demografického problému a solidarity venovala osobitná pozornosť rodovému hľadisku, pretože vzťahy medzi mužmi a ženami sú súčasťou celého životného cyklu od narodenia po starobu, ovplyvňujú prístup k zdrojom a príležitostiam a formujú životné stratégie každej životnej etapy;

8. zdôrazňuje, že európske hospodárstva čeliace demografickým výzvam potrebujú konkurencieschopné podniky, ktoré sú výsledkom nízkej daňovej a byrokratickej záťaže a reformovaného štátneho sektora; domnieva sa, že konkurencieschopný a inovatívny súkromný sektor je kľúčovým prvkom vytvárania nových pracovných príležitostí pre všetky generácie;

9. so zreteľom na skutočnosť, že občianska spoločnosť, cirkvi a neziskové organizácie sa doteraz vždy zasadzovali o to, aby podporné opatrenia a opatrenia sociálneho rozvoja boli zaručené tak rodinám, ako aj všetkým kategóriám ľudí v núdzi, sa domnieva, že ich účasť na plánovaní a realizácii takýchto podporných opatrení prispeje k posilneniu politík v oblasti sociálnej a medzigeneračnej solidarity, a to v súlade so zásadou subsidiarity;

10. berie na vedomie, že z dôvodu demografickej zmeny existuje mnoho starších potenciálnych dobrovoľníkov, čo je obrovský nedotknutý zdroj v našich komunitách; vyzýva Komisiu, aby podporovala príležitosti pre starších dobrovoľníkov a pre rastúci počet mimoriadne skúsených starších občanov ochotných venovať sa dobrovoľníckej činnosti pripravila program Seniori v akcii, ktorý by bol súbežným a doplnkovým programom k programu Mládež v akcii, a tiež aby podporovala konkrétne programy v oblasti medzigeneračnej dobrovoľníckej činnosti a mentorstva;

Iniciatíva transparentnosť

11. vyzýva Komisiu a Radu, aby vo všetkých členských štátoch a na úrovni EÚ zaviedli medzigeneračné bilancie ako informačné nástroje a ďalší vývoj ukazovateľov trvalo udržateľného rozvoja Eurostatu s cieľom spoľahlivo znázorňovať a predpovedať platobné toky, dávky a zaťaženie jednotlivých generácií;

12. zasadzuje sa o hodnotenie vplyvu (previerka generácií), ktoré by na európskej a vnútroštátnej úrovni záväzne znázornilo dôsledky zákonov na rovnosť medzi generáciami a umožnilo dlhodobé hodnotenie nákladov a prínosov;

13. vyzýva Komisiu, aby kvôli možnosti naplánovania životných stratégií súčasných generácií oddelene prezentovala v súčasnosti pozorované tendencie v oblasti miery závislosti, dramatického znižovania plodnosti občanov členských štátov, ktorí majú ťažký prístup k oplodneniu in vitro z dôvodu jeho vysokej ceny (ako aj pre súvisiace pracovnoprávne predpisy), a finančné dôsledky všetkých týchto procesov;

14. žiada Európsky inštitút pre rodovú rovnosť, aby na základe ukazovateľov príslušností k pohlaviu a vekovej skupine sledoval a analyzoval vzťahy medzi generáciami;

Politická oblasť vzdelávanie a práca

15. je presvedčený, že otvorený a spravodlivý prístup k vzdelávaniu a práci pre všetky vekové skupiny je jadrom politiky rovnosti medzi generáciami a tvorí základ blahobytu, samostatnosti a udržateľnosti;

Štvrtok 11. novembra 2010

16. domnieva sa, že so zreteľom na starnutie spoločnosti v EÚ je potrebné aktívne sa usilovať o začlenenie ľudí do trhu práce a o ich zachovanie na tomto trhu, a to bez ohľadu na ich vekovú skupinu, teda vrátane najstarších ľudí; považuje za mimoriadne dôležité nájsť rovnováhu medzi ponukou dostatočnej bezpečnosti pre jednotlivcov a zachovaním ich motivácie pracovať za mzdu; domnieva sa, že na dosiahnutie vyššej úrovne schopností je potrebné zaručiť všetkým sociálnym kategóriám základné vzdelanie na čo najvyššej úrovni, ako aj lepšie možnosti celoživotného vzdelávania ako doposiaľ;

17. domnieva sa, že politika zamestnanosti, ktorá zohľadňuje situáciu starších pracovníkov, zahŕňa reflektovanie nových spôsobov organizácie práce v podnikoch, uľahčovanie pružných vzorcov postupne vedúcich k odchodu do dôchodku, znižovanie stresu, zlepšovanie pracovných podmienok a podporu antidiskriminačných praktík v oblasti prijímania pracovníkov a odbornej prípravy;

18. zdôrazňuje, že demografické zmeny vystavujú Európsku úniu výzve v oblasti riadenia ľudských zdrojov, čo predpokladá realizáciu aktívnej politiky vedúcej k plnej zamestnanosti;

19. uznáva, že zmyslom práce nie je iba odmena a že mladí a starší ľudia vo veľkej miere prispievajú k ľudskému stvárneniu našej spoločnosti a k stabilizácii služieb a pracovných miest prostredníctvom rodinných a spoločenských prác, a vyzýva vlády, aby uľahčili a uznali dobrovoľnú prácu, tvorbu miestnych komunít a opateru v komunite a rodine a urýchlene vyjasnili otázky právnej zodpovednosti v tomto smere;

20. vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na uznanie neviditeľnej a neformálnej práce v oblasti medzigeneračnej solidarity, ktorú vykonávajú rodinní príslušníci (najmä ženy) všetkých vekových skupín v rámci opatery starších a mladších rodinných príslušníkov, ktorí služby opatery potrebujú, na právnej, sociálnej a hospodárskej úrovni (najmä v oblasti sociálneho zabezpečenia, pracovného postavenia, príjmov a rovnakých príležitostí pre mužov a ženy), ako je načrtnuté v správe prijatej Výborom pre práva žien a rodovú rovnosť 8. decembra 2008;

21. je pevne presvedčený, že nespravodlivá diskriminácia na pracovisku na základe veku je veľmi rozšírená a že je potrebné v boji proti nej prioritne urobiť oveľa viac, a to najmä účinným vykonávaním smernice 2000/78/ES (európskej smernice o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní v Európe) vo všetkých členských štátoch a prostredníctvom ďalších nelegislatívnych opatrení, ktoré zabezpečia, aby si starší ľudia svoje práva uvedomovali a mali v prípade potreby prístup k podpore a právnemu poradenstvu;

22. uznáva, že staršie ženy na trhu práce sú často terčom priamej, nepriamej či viacnásobnej diskriminácie, čo je situácia, ktorú treba náležite riešiť;

23. poznamenáva, že na to, aby mali prístup k pracovným príležitostiam, sa im musí najskôr umožniť dostať na pracovisko, a preto sa domnieva, že je dôležité, aby sa čo najskôr prijala a začala vykonávať navrhovaná antidiskriminačná smernica, ktorá má postaviť mimo zákon diskrimináciu na základe veku pri prístupe k tovaru, zariadeniam a službám;

24. domnieva sa, že nie je správne, aby bol ktorýkoľvek starší pracovník nútený proti svojej vôli prestať pracovať z dôvodu svojvoľne vymedzeného veku povinného odchodu do dôchodku; vyzýva preto členské štáty, aby opäť preskúmali vhodnosť zrušenia veku povinného odchodu do dôchodku, ktorý bráni ľuďom, ktorí chcú ďalej pracovať, v tom, aby pracovali, a pritom zachovali vek možného odchodu do dôchodku, aby tí, čo chcú, mohli odísť do dôchodku a dostávali dôchodok a iné dôchodkové príspevky;

25. domnieva sa, že jednostranné omladzovanie radov zamestnancov nevedie k vyššej úrovni inovácií, ako sa často tvrdí, ale v skutočnosti je spôsobom na znižovanie nákladov prostredníctvom prepúšťania skúsených a často vysoko odmeňovaných pracovníkov a je plytvaním so skúsenosťami, vedomosťami a spôsobilosťou, a to najmä ak odborná príprava starších ľudí prináša väčší úžitok, lebo títo zostávajú najdlhšie v jednom zamestnaní;

26. domnieva sa, že akékoľvek opatrenia týkajúce sa veku odchodu do dôchodku by mali vychádzať z potrieb dotknutých osôb; domnieva sa, že sú potrebné pružnejšie ustanovenia o odchode do dôchodku, ktoré budú rešpektovať potreby jednotlivcov v rámci starnúcej pracovnej sily a reagovať na požiadavky trhu práce; vyzýva členské štáty, aby sa pre ne stal prioritou rozvoj a zlepšovanie systémov sociálneho zabezpečenia, a to tak, aby týmto potrebám zodpovedali;

27. vyjadruje poľutovanie nad tým, že profesijné životopisy niektorých ľudí sa stávajú čoraz neprehľadnejšími a neistejšími v dôsledku pracovných pomerov na určitý čas a zvyšujúceho sa počtu pracovných pomerov na krátky čas, v niektorých členských štátoch bez dôstojných miezd a práv sociálneho zabezpečenia, ako aj dôsledkom nenahlásenej práce, neistého zamestnania malého rozsahu alebo nezamestnanosti, a že väčšina pracovných miest je pre starších ľudí ťažko prístupná; uznáva, že obdobia strávené prácou, učením sa, poskytovaním služieb opatery alebo dobrovoľníckou činnosťou sa navzájom dopĺňajú a v každom veku sú zdrojom cenných skúseností; poznamenáva, že zvyšujúci sa počet neistých pracovných miest má tiež dôsledky v oblasti finančného zabezpečenia dnešných generácií a bude ešte väčšou záťažou pre ďalšie generácie; poukazuje však na to, že mnohé formy nezávislej práce, samostatnej zárobkovej činnosti, pružnej práce, práce na čiastočný úväzok a rôzne typy pracovných pomerov na určitý čas môžu mať mimoriadne dôležitú úlohu pri pomoci starším ľuďom so zvýšením ich príjmov alebo so zabezpečením nejakého príjmu, napríklad ak majú povinnosti v oblasti opatery svojej najbližšej rodiny alebo priateľov;

28. je presvedčený, že flexiistota môže prispievať k väčšej otvorenosti trhov práce, ich lepším reakciám a inkluzívnemu charakteru, a môže teda uľahčiť prechod medzi rôznymi obdobiami pracovného života, najmä pokiaľ sa flexiistota bude zakladať na solidarite a spoločnej zodpovednosti medzi generáciami a zohľadní rozdielne požiadavky a potreby všetkých a príjmových vekových skupín; upozorňuje, že sa musia prijať opatrenia, ktoré zabezpečia zavedenie správe regulovaných mechanizmov umožňujúcich primeranú odbornú prípravu, kontrolu práv pracovníkov a rešpektovanie rodinného života; poznamenáva, že flexiistota zahŕňa aj komplexné stratégie celoživotného vzdelávania a aktualizované, primerané a udržateľné systémy sociálneho zabezpečenia;

29. zdôrazňuje, že zabezpečenie pracovného smerovania a odbornej prípravy musí byť v plnej miere zaručené; každý musí mať po celý svoj život možnosť aktívne pracovať, čo otvára právo na plnohodnotný dôchodok;

30. zdôrazňuje, že celoživotné vzdelávanie musí byť stredobodom všetkých opatrení v oblasti vzdelávania a že v tomto smere nesú zodpovednosť aj všetky generácie, verejné orgány a podniky; vyzýva preto členské štáty, aby podporovali tie systémy odbornej prípravy, ktorých súčasťou je praktická odborná príprava, predovšetkým vo forme učňovského vzdelávania;

31. vyzýva EÚ, aby realizovala účinnú politiku, ktorá zabezpečí, že starší pracujúci budú môcť zostať na trhu práce a nebudú diskriminovaní na základe svojho veku;

32. požaduje, aby sa podporovala kultúra, ktorá zabezpečí riadenie otázok týkajúcich sa veku v podnikoch, a to v oblasti príchodu mladých ľudí i odchodu starších pracovníkov a prispôsobí rôzne jej aspekty, a to najmä cestou možného postupného odchodu do dôchodku, a súčasne zohľadní náročnosť zastávaného pracovného miesta a podmienky v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;

33. je presvedčený, že optimálna správa ľudských zdrojov formou základného a celoživotného odborného vzdelávania je zodpovednosťou hospodárskych subjektov, najmä profesijných zväzov, ktoré musia predvídať svoje potreby v oblasti zamestnanosti a odbornej prípravy;

34. upozorňuje, že na to, aby bolo celoživotné vzdelávanie pre zamestnancov čo najprospešnejší, musia ho potvrdzovať diplomy a certifikáty; upozorňuje, že treba zovšeobecniť prax potvrdzovania nadobudnutých vedomostí;

35. navrhuje, aby sa na zapojenie starších pracovníkov do štruktúr celoživotného vzdelávania systematicky dohliadalo a aby sa štatisticky zaznamenávalo;

36. navrhuje, aby sa starším pracovníkom a nezamestnaným ponúkli ďalšie stimuly, ktoré by im umožnili zúčastniť sa na programoch celoživotného vzdelávania s cieľom posilniť ich postavenie alebo zabezpečiť ich úspešný návrat na trh práce;

37. žiada o väčšie zapojenie žien všetkých vekových skupín do programov celoživotného vzdelávania;

38. berie ne vedomie, že v dôsledku demografických zmien sa odhaduje, že do roku 2030 bude pomer medzi aktívnymi a neaktívnymi ľuďmi 2:1; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali budúcu úlohu služieb opatery v rámci rodiny prípravou politických iniciatív, ktoré umožnia ženám a mužom dosiahnuť rovnováhu medzi pracovnými povinnosťami a povinnosťami v oblasti opatery;

Štvrtok 11. novembra 2010

39. zdôrazňuje, že demografická zmena sa nesmie používať ako zdôvodnenie všeobecného obmedzovania sociálnych práv a znižovania sociálnych dávok, pričom však tieto dávky a práva musia byť vyvážené, pokiaľ ide o generácie v produktívnom i neproduktívnom veku, a naopak pre súčasnú spoločnosť predstavujú výzvu; vyzýva členské štáty, aby zjednodušili právne predpisy v sociálnej oblasti tak, aby boli pružnejšie, prístupnejšie a zrozumiteľnejšie pre zamestnávateľov i pre pracovníkov;

40. domnieva sa, že Komisia by mala podporovať vykonávanie nových iniciatív podporujúcich aktívne, zdravé a dôstojné starnutie prostredníctvom existujúcich politických nástrojov a programov EÚ;

Iniciatíva na ochranu európskej mládeže

41. zdôrazňuje, že nezamestnanosť mládeže je jedným z najpálčivejších problémov, pretože vedie k strate možností, sociálnemu vylúčeniu, stúpajúcim sociálnym nákladom a mrhaniu cennými ľudskými zdrojmi, pričom toto všetko sú dôležité sociálne dôvody poklesu pôrodnosti a prispievajú k špirále nespravodlivosti medzi generáciami; zdôrazňuje, že je potrebné zmenšiť časové medzery vznikajúce pri prechode mladých ľudí z jednej vzdelávacej inštitúcie na inú alebo pred ich zamestnaním po doštudovaní, a konštatuje, že je veľmi dôležité zabezpečiť sociálne začlenenie mladých ľudí, dať im možnosť získať vhodnú prácu a podporovať podnikanie mladých ľudí;

42. zdôrazňuje potrebu poskytnúť mladým ľuďom dlhodobú perspektívu a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali opatrenia na podporu mobility mladých ľudí počas štúdia a na podporu kvalitných stáží, na vytváranie väčšieho počtu pracovných miest pre mladých ľudí a na zabezpečenie ich plnohodnotného zapojenia do spoločnosti, ako aj s cieľom investovať do mládeže a mobilizovať ju, aby ďalšie generácie mohli naplno využívať svoje práva a zachovali si dôstojnosť;

43. zdôrazňuje, že nezamestnanosť mladých ľudí a najmä nerovnosti v rozvoji jednotlivých regiónov sú prekážkami v dosiahnutí územnej súdržnosti;

44. zdôrazňuje, že demografická zmena prinesie hrozbu nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily, ktorú bode možné z veľkej časti kompenzovať kvalifikovanou ženskou pracovnou silou; z tohto hľadiska je nevyhnutné, aby vlády a zamestnávatelia zmenili svoj prístup a prijali opatrenia, ktoré vo väčšej miere prispôsobia rámec a podmienky v zamestnaní potrebám žien;

45. zdôrazňuje, že osobitná pozornosť sa musí venovať začiatku pracovnej kariéry mladých ľudí a že treba v plnej miere podporovať ich úspešný vstup na trh práce, lebo neúspešný začiatok pracovnej kariéry by mohol mať dôsledky na celý život mladých ľudí a na ich činnosť na trhu práce;

46. vyzýva Radu a Komisiu, aby vyvinuli osobitné úsilie a vypracovali konkrétne opatrenia – jedno z nich by mala tvoriť ochrana európskej mládeže –, prostredníctvom ktorých by sa mládeži najviac po štyroch mesiacoch nezamestnanosti ponúklo pracovné miesto, učňovské miesto, dodatočný odborná príprava alebo kombinácia práce a odbornej prípravy pod podmienkou, že dané osoby vlastným pričinením proces opätovného pracovného začleňovania podporia;

47. domnieva sa, že nezamestnaným pracovníkom treba poskytnúť poradenstvo, usmernenia a pomoc, ktoré potrebujú na to, aby sa dostali späť do práce (alebo po prvý raz do práce), a rovnako aj študentom a budúcim študentom, aby si mohli zvoliť pracovné smerovanie s plným vedomím potenciálnych pracovných príležitostí;

Iniciatíva Európsky pakt pre osoby staršie ako 50 rokov

48. vyzýva členské štáty a Európsku komisiu, aby zabezpečili, že sa pri rozširovaní stratégie EÚ 2020 dosiahnu tieto ciele:

i) zabezpečenie plnej zamestnanosti osôb vo veku od 50 rokov do zákonného veku odchodu do dôchodku a dosiahnutie aspoň 55 % zamestnanosti;

ii) odstránenie stimulov, napr. pre predčasný odchod do dôchodku, ktoré poškodzujú systémy sociálneho zabezpečenia, nerovnomerne rozdeľujú záťaž, a preto nie sú udržateľné;

iii) boj proti diskriminácii z dôvodu veku;

iv) určenie cieľov v oblasti prístupu k odbornej príprave a celoživotnému vzdelávaniu starších pracovníkov podľa vekových skupín a pohlavia pre jednotlivé krajiny, čo znamená zvýšenie miery základného a ďalšieho odborného vzdelávania všetkých generácií; a uľahčenie prístupu k odbornej príprave pre starších pracovníkov vymedzením stimulov/bonusov zamestnávateľov pre starších pracovníkov, ktorí sa rozhodnú naďalej sa vzdelávať po dosiahnutí veku 50 rokov;

v) boj proti diskriminácii z dôvodu veku na pracovisku a v rámci odbornej prípravy a tvorba stimulov pre zamestnancov starších ako 60 rokov, aby boli aj naďalej k dispozícii na trhu práce, aby mohli odovzdávať svoje poznatky a skúsenosti ďalším generáciám, čo si bude vyžadovať, aby členské štáty prijali príslušné právne predpisy zamerané na podporu zamestnávania týchto pracovníkov spoločnosťami;

vi) podpora (opätovnej) integrácie starších osôb, ktoré trpia nejakým postihnutím, na základe nového prístupu komplexnej rehabilitácie, ktorý rovnako zohľadňuje biologické a fyzické prostredie, namiesto klasifikácie týchto ľudí ako „trpiaci postihnutím“;

Iniciatíva AGE-Management

49. zastáva názor, že schopnosť pracovať vo vyššom veku závisí od iniciatív v oblastiach zdravia, úrovne príjmov a hotovostných príspevkov a príspevkov v naturáliách v porovnaní s dôchodkami a inými dôchodkovými dávkami, ďalšej odbornej prípravy, organizácie práce, samostatnosti a možnosti individuálneho výberu pre pracovníkov, lepšieho zosúladenia rodinného a pracovného života, spokojnosti v práci a riadiaceho konania, ako aj v oblasti dostupnosti, aby sa zabezpečili rozumné úpravy – v súlade s ustanoveniami smernice 2000/78/ES –, pričom ide o iniciatívy, ktoré by prípadne mali vyvinúť sociálni partneri spoločne pre všetkých zamestnancov a ktoré by mali podporovať Komisia a členské štáty;

50. domnieva sa, že členské štáty by mali podporovať spoločnosti v tom, aby zavádzali stratégie pre otázky týkajúce sa veku, ktoré zvýšia ich konkurencieschopnosť tým, že využijú skúsenosti a osobitné kvality starších pracovníkov;

51. navrhuje sociálnym partnerom, zamestnávateľom a členským štátom, aby pracovníkom vo veku nad 50 rokov zabezpečili možnosť kariérneho postupu až do konca ich pracovného života;

Iniciatíva Generačný tandem

52. žiada konkrétne iniciatívy na podporu vekovo zmiešaných tímov v pracovnom procese a vyzýva na podporu podnikov, ktoré takéto iniciatívy vyvíjajú, a na odmeňovanie vynikajúcich projektov s cieľom ukázať, že zmes generácií zvyšuje konkurencieschopnosť a umožňuje harmonickejší rast;

53. navrhuje, aby sa podnikli konkrétne iniciatívy na vytvorenie novej podnikovej kultúry v oblasti riadenia ľudských zdrojov s cieľom zamerať sa na zamestnávanie starších pracovníkov a vytvoriť väzbu medzi týmto prístupom a sociálnou zodpovednosťou podnikov;

54. je presvedčený o tom, že členské štáty by mohli zvýšiť efektivitu verejných agentúr v oblasti zamestnanosti v prípade starších nezamestnaných vrátane možností, ktoré sa týkajú sociálnych pracovných miest a verejnoprospešných prác;

Iniciatíva Za slušný dôchodok

55. je presvedčený, že právo na dôchodok je právo, ktoré môže využívať každý zamestnanec po dosiahnutí veku odchodu do dôchodku stanoveného v každom členskom štáte zákonom v spolupráci so sociálnymi partnermi a pri dodržiavaní vnútroštátnych postupov; domnieva sa, že ich prípadné rozhodnutie o nepredĺžení pracovného života nad rámec vnútroštátnych vekových hraníc odchodu do dôchodku nesmie mať vplyv na právo poberať starobný dôchodok ani na žiadne iné sociálne právo;

Štvrtok 11. novembra 2010

56. vyzýva Radu a členské štáty, aby do roku 2012 nechali nestranne preveriť a zrušili vekové hranice pri výkone určitých povolaní a mandátov a z hľadiska oprávnenosti na financovanie a uzatvorenie poistiek; vyzýva Radu a členské štáty, aby preskúmali ťažkosti v prístupe starších ľudí k úverom;

Iniciatíva Aktívne starnutie

57. vyzýva Komisiu, aby preverila činnosti v oblasti zdravého starnutia a aby v roku 2011 vypracovala akčný plán, ktorý:

— podporí dôstojnosť, zdravie a kvalitu života a samostatnosť starších ľudí,

— umožní im rovnaký prístup k službám opatery bez ohľadu na príjmy,

— poukáže najmä na zdravotné riziká v prípade ľudí, ktorí náhle ukončia akúkoľvek činnosť, a

— zdôrazní prevenciu zdravotných problémov, ktorá si vyžaduje, aby členské štáty podporovali zdravý životný štýl a prijímali vhodné opatrenia na zníženie miery fajčenia, prehnaného užívania alkoholu, obezity a iných významných zdravotných rizík;

58. víta skutočnosť, že mnohé organizácie občianskej spoločnosti ustanovili 29. apríl za Deň solidarity medzi generáciami, a vyzýva Komisiu, aby vypracovala návrh, ktorým by sa rok 2012 ustanovil za Európsky rok aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami, čím by sa zvýraznil prínos starších ľudí v spoločnosti a podporili kroky smerujúce k spolupráci mládeže a starších ľudí;

59. domnieva sa, že pre členské štáty by malo byť aktívne starnutie jednou z priorít na nadchádzajúce roky; pripomína, že to konkrétne zahŕňa vytvorenie vhodných rámcových podmienok na mobilizáciu potenciálu starších osôb a rozvoj inovatívnych prístupov k aktivitám, ako aj vhodnú odbornú prípravu pracovníkov podporných služieb;

60. domnieva sa, že aktívne starnutie by sa malo posudzovať zo širšieho hľadiska udržateľnej schopnosti žien a mužov pracovať počas celého pracovného života a že podnecovanie starších pracovníkov, aby ostali v zamestnaní, vyžaduje najmä zlepšenie pracovných podmienok na ochranu ich zdravia a zaistenie bezpečnosti alebo prispôsobenie pracovísk ich zdravotnému stavu a potrebám, boj proti diskriminácii z dôvodu veku a pohlavia, aktualizáciu ich schopností poskytovaním vhodného prístupu k celoživotnému vzdelávaniu a odbornej príprave a v prípade potreby revíziu daňových a systémov a systémov dávok, aby sa zabezpečilo, že budú existovať účinné stimuly na to, aby ľudia pracovali dlhšie;

61. domnieva sa, že členské štáty a Európska komisia by mali využiť všetky možnosti, ktoré ponúka otvorená metóda koordinácie, stratégia v oblasti zamestnanosti a ďalšie nástroje a programy Spoločenstva vrátane finančnej podpory zo štrukturálnych fondov, najmä z Európskeho sociálneho fondu, na podporu aktívneho starnutia;

62. domnieva sa, že členské štáty a Európska komisia by mali využiť jestvujúce poradné a politické výbory vrátane výboru pre sociálnu ochranu, výboru pre zamestnanosť, výboru pre hospodársku politiku a skupiny odborníkov pre demografické otázky na udržanie aktívneho starnutia na významnom mieste v rámci politického programu EÚ a členských štátov;

63. vyzýva Radu a členské štáty, aby urýchlene prijali opatrenia, ktoré všetkým zabezpečili slušné dôchodky a ktoré v žiadnom prípade nesmú byť pod hranicou chudoby;

64. vyzýva Komisiu, aby vypracovala štúdiu o efektivite a výhodách aktívneho zapojenia starších pracovníkov do trhu práce so zreteľom na udržateľnosť systémov sociálneho zabezpečenia, podporu produktivity a rastu, ako aj opatrenia na boj proti sociálnemu vylúčeniu;

Politiky v oblasti zosúladenia

65. zdôrazňuje, že na to, aby sa predišlo uvaľovaniu neprimerane veľkého bremena na ženy kvôli rastúcemu dopytu po službách opatery v starnúcej spoločnosti, mali by byť práca a služby opatery zladené v prípade mužov a žien vo všetkých členských štátoch a mali by byť rovnomerne rozdelené medzi ženy a mužov; zdôrazňuje tiež, že si to vyžaduje poskytovanie dostupných a kvalitných služieb opatery, lepšie školstvo a starostlivosť o deti, otcovskú dovolenku a podporu práce mužov na čiastočný úväzok;

66. zdôrazňuje skutočnosť, že starší ľudia majú často v rodine významnú úlohu, pretože sa starajú o deti, a to aj počas školských prázdnin a po škole, čo je vo všeobecnosti vysoká hodnota a má aj značný hospodársky význam;

67. uznáva potrebu zaviesť opatrenia na zlepšenie ustanovení, ktorými sa riadi nielen materská, ale aj otcovská a rodičovská dovolenka pracujúcich otcov;

68. poznamenáva, že v celej EÚ je potrebné prijať opatrenia na zvýšenie pôrodnosti, bez čoho nemožno problém starnutia v Európe vyriešiť;

69. podnecuje členské štáty, aby prijímali trvalé dlhodobé záväzky v prospech rodín vrátane nároku na dodatočný príspevok pre rodičov, najmä ďalšie opatrenia na podporu slobodných matiek a daňové alebo sociálne úľavy pre jasle, dobrovoľnícke, nápomocné a charitatívne organizácie; zároveň podporuje výmeny osvedčených postupov v rámci Európskej aliancie pre rodiny a iných príslušných platforiem a organizácií; vyzýva členské štáty, aby v prospech pracovníkov zaviedli systémy stimulov plnohodnotných alebo čiastočných dovoleniek určených na to, aby sa rodičia mohli venovať svojim deťom, a pritom si pri návrate do podniku zachovali svoje práva;

70. vyzýva členské štáty, aby v záujme zmiernenia bremena osôb, ktoré sa starajú o staré či postihnuté osoby, a s cieľom umožniť im pracovať vytvorili integrované systémy opatery;

71. podporuje právo na prácu na čiastočný úväzok, flexibilitu pracovísk, pracovný čas prispôsobený potrebám pracovníkov a primerané opatrenia v oblasti materstva, tehotenstva, rodičovskej dovolenky, detských dávok, spoločného využívania úväzkov a domácej práce pri zachovaní vysokej úrovne sociálneho zabezpečenia ako opatrení, ktoré prispievajú k zladeniu povinností v oblasti opatery a pracovného života;

72. považuje za rozhodujúce podporovať medzigeneračnú solidaritu, predovšetkým v súvislosti s rodovým hľadiskom, prostredníctvom cielených daňových politík, opatrení na podporu aktívneho starnutia, politiky bývania a vytvorením integrovaných sietí služieb pre deti, starších ľudí, zdravotne postihnutých ľudí a závislé osoby, a to v záujme priaznivého dosahu na rovnováhu medzi prácou a osobným životom;

73. zdôrazňuje skutočnosť, že zosúladenie pracovného a rodinného života je možné iba vtedy, ak sa neplatené opatrovateľské povinnosti rozdelia rovnakou mierou medzi ženy a mužov a ak sú rodinám poskytnuté prístupné a cenovo dostupné kvalitné opatrovateľské služby; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili prístupné, cenovo dostupné, flexibilné a vysokokvalitné služby, najmä prístup k zariadeniam starostlivosti o deti, tým, že sa zamerajú na zabezpečenie podmienok na potrebnú starostlivosť pre 50 % detí vo veku do 3 rokov a pre 100 % detí vo veku od 3 do 6 rokov, a aby zabezpečili lepšiu dostupnosť starostlivosti o iné závislé osoby, ako aj patričné opatrenia v oblasti dovoleniek pre matky i otcov;

74. upozorňuje, že mnoho starých ľudí nemá takmer žiadnu alebo vôbec žiadnu rodinu, o ktorú by sa mohli oprieť, a vyzýva členské štáty, aby sa viac snažili o výmenu najlepších postupov v oblasti politík na zabezpečenie toho, aby starší ľudia mohli zostať nezávislí tak dlho, ako to len bude možné, a na zabezpečenie toho, aby v prípade potreby podporných služieb boli tieto služby dostupné a prispôsobené individuálnym potrebám;

75. poznamenáva, že, ak sa na trhu práce nevytvoria podmienky na zosúladenie pracovného, rodinného a súkromného života, nebude sa podporovať rozvoj jednotlivých služieb pre rodiny a zníži sa pôrodnosť, čo ešte viac zintenzívni starnutie európskej spoločnosti;

76. vyzýva podniky a vlády, aby pripravili kvalitné poradenstvo a podporu pre rodinných príslušníkov, ktorí sa starajú o svojich starších príbuzných, a aby im ponúkali možnosť zohľadniť túto činnosť pri výpočte ich dôchodkových nárokov a získať primeranú finančnú kompenzáciu; domnieva sa, že opatera poskytovaná rodinnými príslušníkmi sa nesmie zneužívať ako úsporné opatrenie;

Politická oblasť hospodárstvo a rast

77. zastáva názor, že prenikanie na nové trhy v oblasti strieborného hospodárstva ponúka veľkú príležitosť na zlepšenie konkurencieschopnosti a inovačnej schopnosti a na zvýšenie rastu a zamestnanosti, ako aj na propagáciu dobrovoľníctva; je presvedčený, že odpor proti navrhovaným právnym predpisom v oblasti zákazu diskriminácie na základe veku ukázal, že mnohé zastrešujúce podnikateľské organizácie si túto príležitosť nevšimli;

78. domnieva sa, že jedným z prostriedkov riešenia otázky tzv. digitálnej priepasti – javu, ktorý sa týka predovšetkým žien, a to najmä starších, a vedie k profesionálnemu a sociálnemu vylúčeniu – by mohlo byť organizovanie experimentálnych iniciatív zameraných na počítačovú gramotnosť na školách;

79. domnieva sa, že prijatie silných nových antidiskriminačných právnych predpisov v oblasti prístupu k tovaru a službám bude veľkou príležitosťou pre hospodársky rast a zamestnanosť, pretože sa odstránia prekážky, ktorým čelia starší ľudia pri získavaní niektorých služieb a tovaru; vyzýva na odstránenie akýchkoľvek nerozumných či nespravodlivých plošných zákazov tovaru a služieb výhradne z dôvodu veku, s ktorými sa starší ľudia stretávajú, keď chcú napríklad získať poistenie, kúpiť si dovolenku či prenajať si auto;

80. vyzýva členské štáty, aby vytvorili rámcové podmienky a najmä aby prijali inovatívne opatrenia bez prekážok, ktoré by zohľadňovali rôzne regionálne podmienky v tomto ohľade;

81. domnieva sa, že treba konať bližšie k ľuďom, napríklad vytvorením regionálnych, územných či miestnych výborov zamestnanosti, ktoré by spájali politických činiteľov a sociálnych partnerov;

82. domnieva sa, že členské štáty by mali prijať dôrazné opatrenia s cieľom odradiť oblasti čierneho a šedého hospodárstva od využívania tzv. neregulovanej pracovnej sily, čo negatívne vplýva na trh práce EÚ, a nie len podporovať opatrenia zamerané na ochranu svojej vnútornej pracovnej sily; poukazuje na to, že opatrenia/sankcie v rámci boja proti neohlásenej práci, ktoré sa zameriavajú na zamestnávateľov a/alebo sprostredkovateľov, skutočne majú odstrašujúci účinok;

83. požaduje kroky na zlepšenie boja proti nelegálnej práci, najmä zvýšením objemu ľudských a iných zdrojov, ktorými disponujú kontrolné orgány (služby podnikových inšpektorátov, pracovné súdy atď.);

Politická oblasť dôchodky a rozpočty

84. upozorňuje na to, že systémy sociálneho zabezpečenia stoja pred veľkými výzvami a že členské štáty by mali pristúpiť k ambicióznym štrukturálnym reformám a mali by hľadať nové spôsoby udržateľného financovania zdravotnej starostlivosti a dôchodkov;

85. domnieva sa, že, keďže sa zrýchlené starnutie obyvateľstva stáva problémom celej planéty, čo v nadchádzajúcich rokoch vystaví systémy sociálnej starostlivosti a zdravotné systémy členských štátov novým výzvam, Komisia by mala prevziať úlohu koordinátora a vypracovať riešenia v oblasti sociálnych a zdravotných služieb pre staršie osoby a zovšeobecniť najlepšie postupy medzi členskými štátmi;

86. žiada, aby sa vykonalo viac na zabezpečenie toho, aby starší ľudia vedeli, aké sú ich práva a povinnosti z hľadiska systémov sociálneho zabezpečenia a dôchodkov, a aby sa tieto informácie poskytovali jednoduchou a prístupnou formou;

87. zdôrazňuje, že právo na slušný život je ľudské právo a osoby, ktoré celý život pracovali, sa nesmú stať obeťami hospodárskej krízy;

88. zdôrazňuje, že je potrebné riešiť rozdiely v odmeňovaní mužov a žien, ktoré v súčasnosti predstavujú 17 % v 27 členských štátoch EÚ, pretože ich následkom sú nižšie príjmy po narodení prvého dieťaťa a v konečnom dôsledku vedú k nižším dôchodkom a vyššej miere chudoby starších žien;

89. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby opätovne preskúmali systémy sociálneho zabezpečenia v prípade, že z nich ešte stále vyplývajú značné rozdiely medzi výškou dôchodkov mužov a žien, a aby zvážili možnosť zavedenia nápravných ukazovateľov s ohľadom na rozdiely v odvodoch, ktoré vznikajú pri dočasnom zamestnaní alebo plnení materských povinností;

90. zdôrazňuje, že v oblasti sociálnej politiky treba zohľadniť prax všetkých členských štátov, pretože dôchodkové systémy v členských štátoch sa líšia;

91. zdôrazňuje, že zníženie očakávaného a stále rastúceho zaťaženia budúcich generácií je zásadnou prioritou, a to aj so zreteľom na pozoruhodné zvýšenie podielu osôb vo veku nad 80 rokov (veľmi staré osoby);

92. berie na vedomie dosah globálnej recesie na verejné financie a hospodárstvo v širšom zmysle; okrem toho sa domnieva, že starnutie obyvateľstva spolu s klesajúcou pôrodnosťou v Európe predstavuje podstatnú demografickú zmenu, ktorá si bude vyžadovať reformu systémov sociálnej starostlivosti a daňových systémov v Európe vrátane dôchodkových systémov poskytujúcich dobrú starostlivosť starším generáciám, pričom sa treba vyhnúť hromadeniu dlhového zaťaženia pre mladšie generácie; podporuje reformu Paktu o stabilite a raste, aby členské štáty mohli splniť svoj záväzok dosiahnuť vyššiu udržateľnosť svojich dôchodkových systémov;

93. berie na vedomie, že mnohé otázky súvisiace s demografickou zmenou v spoločnosti patria výlučne do právomoci členských štátov a že neexistuje všeobecná právomoc Spoločenstva na stanovenie európskych pravidiel týkajúcich sa riešenia otázky demografickej zmeny; uznáva, že je potrebné, aby každý členský štát prijal opatrenia na zabezpečenie udržateľnosti svojich verejných financií, ktoré umožnia primeraným spôsobom riešiť demografickú zmenu;

94. konštatuje, že v posledných rokoch sa využívali rozličné spôsoby medzigeneračného účtovníctva, odhadovania vývoja verejného dlhu v ďalších desaťročiach a nepriamych nákladov pre budúce generácie, ktoré zdôrazňujú ukazovatele medzier udržateľnosti, napríklad požadované primárne saldo, ktoré predstavuje štrukturálne rozpočtové saldo potrebné na zaistenie udržateľnosti verejných financií;

95. vyzýva Komisiu, aby uskutočňovala priebežné medzigeneračné účtovníctvo vrátane odhadov budúceho zadlženia a medzier v udržateľnosti verejných financií členských štátov a aby výsledky sprístupnila verejnosti ľahko dostupným a zrozumiteľným spôsobom;

96. poznamenáva, že aktuálne prognózy vývoja dlhu sú znepokojujúce a spôsobia nahromadenie obrovského zadlženia budúcich generácií, a vyzýva preto členské štáty, aby znížili svoje primárne štrukturálne deficity a priblížili sa k udržateľnej miere zadlženosti;

97. odporúča, aby členské štáty predložili opatrenia na zvýšenie všeobecnej produktivity a najmä produktivity pri poskytovaní služieb sociálnej starostlivosti vrátane zdravotníckych služieb a starostlivosti o staršie osoby;

98. konštatuje, že ak by všetky roky predĺženého života boli strávené v zdraví a nie v chorobe, rozdiel v udržateľnosti verejných financií by bol podľa niektorých výpočtov o 1,5 % HDP nižší, a preto je nanajvýš dôležité, aby sa zdravotným problémom predchádzalo a aby sa tieto problémy liečili v skoršom štádiu;

99. je znepokojený skutočnosťou, že mnohým členským štátom sa nepodarilo zreformovať svoje dôchodkové systémy; vyzýva Komisiu, aby predložila analýzu situácie vo všetkých členských štátoch s dôrazom na dlhodobé riziká týkajúce sa každého členského štátu;

100. zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty zvýšili účasť na trhu práce prostredníctvom pružného pracovného času, podporovaním práce na čiastočný úväzok a práce z domu;

Štvrtok 11. novembra 2010

101. vyzýva členské štáty, aby podporovali všetky typy rodiny v rámci svojich daňových systémov a systémov sociálnych dávok a presadzovali poskytovanie služieb v oblasti starostlivosti o deti rodinám s malými deťmi;

102. nabáda členské štáty, aby odstránili všetky prekážky, najmä pokiaľ ide o dane a dôchodky, ktoré odrádzajú starších ľudí od pokračovania v práci po dovŕšení dôchodkového veku, a podporuje účinné podporné mechanizmy a stimuly, keďže dosah starnutia závisí od miery zamestnanosti a priemerného pracovného času;

103. domnieva sa, že vzhľadom na demografický vývoj existuje v oblasti sociálnych a zdravotníckych služieb výrazný potenciál rozvoja udržateľných a dôstojných pracovných miest.

Politická oblasť migrácia

104. nazdáva sa, že migrácia v kombinácii s úspešnou integráciou vrátane hospodárskej integrácie môže byť jedným zo spôsobov riešenia demografickej zmeny a že priveľa ľudí z prisťahovaleckého prostredia ešte stále nepociťuje príslušnosť k členskému štátu, v ktorom žijú, a to čiastočne z dôvodu diskriminácie, ktorej sú vystavení;

105. je presvedčený, že otvorená a úprimná debata je základom diskusie o rozličných politikách v oblasti prisťahovalectva, o podmienkach prijatia pre prisťahovalcov a o ich hospodárskych výhľadoch, o problémoch s protiprávnym prisťahovalectvom, o rastúcej nezamestnanosti prisťahovalcov spôsobenej súčasnou hospodárskou krízou a o účinných opatreniach na predchádzanie sociálnej a kultúrnej izolácií prišelcov;

106. upozorňuje na skutočnosť, že starší ľudia majú prirodzenie nižšiu sociálnu mobilitu a ťažšie sa prispôsobujú novému prostrediu, hoci majú vyššie integračné schopnosti;

107. je presvedčený, že predpokladom úspešnej integrácie je zmysel pre identifikáciu v súlade s demokratickými tradíciami a základnými ústavnými hodnotami, účasť založená na rovnakých príležitostiach a zodpovednosť a že integrácia môže byť úspešná iba v prípade, že prisťahovalci budú ochotní sa prispôsobiť a domáce obyvateľstvo bude ochotné ich prijať, a domnieva sa, že solidaritu medzi generáciami obohacuje solidarita medzi kultúrami, ktorá predpokladá opustenie akýchkoľvek predsudkov voči iným kultúram;

108. domnieva sa, že vytvorenie priaznivého prostredia na prijatie legálnych prisťahovalcov zo strany obyvateľov prijímajúceho štátu priamo závisí od poskytovania presných a globálnych informácií a od vytvorenia kultúry odporujúcej xenofóbii;

109. je presvedčený, že aktívne starnutie by malo zahŕňať plnohodnotné zapojenie do spoločnosti a začlenenie do rozhodovacích procesov participatívnej demokracie;

Politická oblasť zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

110. poukazuje na to, že demografická zmena vykazuje výrazné regionálne rozdiely a vedie k vysťahovalectvu z vidieckych a okrajových regiónov, a preto je potrebné vyvinúť koncepcie štrukturálnej transformácie systémov sociálnej a zdravotnej starostlivosti, vyčleniť prostriedky z rozpočtu na tento účel a začať intenzívnu výmenu najlepších postupov v oblasti podpory vývoja a služieb na základe moderných informačných a komunikačných technológií;

111. nazdáva sa, že služby v domácnosti pre starších občanov by bolo možné podporovať a organizovať prostredníctvom autonómnych foriem činnosti vychádzajúcej zo spolupráce na základe dohôd s miestnymi orgánmi a zavedením rodinných poukážok;

112. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby v oblasti nevyhnutného starnutia obyvateľstva úzko spolupracovali, najmä pri zavádzaní trvalých mechanizmov financovania systémov zabezpečujúcich starostlivosť, aby sa zaistilo poskytovanie nevyhnutných služieb opatery;

113. poznamenáva, že jestvuje významné množstvo dôkazov o diskriminácii starších ľudí v rámci zdravotnej starostlivosti; upozorňuje, že v prípade starších pacientov je menej pravdepodobné ako u mladších pacientov, že dostanú všetku potrebnú liečbu, a to výhradne z dôvodu diskriminácie na základe ich veku; domnieva sa, že takáto rozdielna zdravotná starostlivosť a liečba môžu mať výrazný vplyv na zdravie starších ľudí;

114. upozorňuje, že krajín na západe a východe EÚ sa demografická zmena a jej dôsledky dotýkajú odlišne a že je potrebná spoločná politika zabezpečujúca vyvážený rast a udržateľný regionálny rozvoj;

115. vyzýva členské štáty, aby pomohli regiónom s čistou emigráciou tým, že v nich zabezpečia vysokú úroveň verejnoprospešných služieb (napríklad vzdelávacie služby vrátane predškolskej starostlivosti a starostlivosti o deti, sociálnych a zdravotníckych služieb a poštových služieb), dostupnosť (napríklad prostredníctvom verejnej dopravy, dopravnej infraštruktúry a telekomunikačných sietí) a zaručia hospodárske zapojenie a schopnosti (napríklad prostredníctvom odbornej prípravy vrátane metód celoživotného vzdelávania a prostredníctvom investícií do nových technológií a ich využívania); požaduje, aby sa praktické podmienky plnenia týchto základných úloh prispôsobili miestnym potrebám a subjektom a aby sa zvýšila ich schopnosť prispôsobiť sa; predovšetkým upozorňuje na situáciu ostrovných, pohraničných, horských a iných okrajových oblastí vzdialených od zaľudnených centier;

116. vyzýva členské štáty, aby sa zamysleli nad regulovaným prisťahovalectvom pracovných síl (prisťahovalectvo z tretích krajín do EÚ);

117. zdôrazňuje, že bez ohľadu na príjem, vek, spoločenské postavenie alebo zdravotné riziko musia mať ľudia prístup k dostupnej a ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a opatere, a ak sa to má dosiahnuť, musia sa navrhované nové antidiskriminačné právne predpisy EÚ čo najskôr prispôsobiť, a to aj v oblasti prístupu k zdravotníckym službám;

118. víta projekt Predict (zvyšovanie zapojenia starších ľudí do klinických testov) financovaný z prostriedkov EÚ, ktorého cieľom je zistiť, prečo pretrváva diskriminácia starších ľudí pri klinických testoch; domnieva sa, že starším ľuďom by sa mali podávať lieky, ktorých účinnosť a bezpečnosť bola testovaná na ich vekovej skupine;

119. uznáva úspechy, ktoré členské štáty dosiahli v oblasti opatery starších ľudí, vyzýva ich však, aby venovali väčšiu pozornosť než doposiaľ vytváraniu kvalitatívnych kritérií týkajúcich sa poskytovania služieb a ich uplatňovaniu; je presvedčený, že členské štáty a Komisia by mali zlepšiť svoju spoluprácu v oblasti dohľadu nad službami opatery, pričom v rámci tejto spolupráce by členské štáty mohli v oblasti vnútroštátnych služieb opatery zvážiť vytvorenie siete kontaktných miest pre celoštátnu opateru, prostredníctvom ktorej by bolo na vnútroštátnej i európskej úrovni možné získať informácie o ponúkaných službách opatery a ich kvalitatívnej úrovni, ako aj podávať sťažnosti na kvalitu týchto služieb;

120. žiada Komisiu, aby vypracovala zelenú knihu o zneužívaní starších ľudí a o ich ochrane v spoločnosti a v opatrovateľských ústavoch;

121. vyzýva členské štáty, aby si prostredníctvom otvorenej metódy komunikácie vymieňali informácie a najlepšie postupy v oblasti poskytovania dlhodobej opatery o starších ľudí a najmä v oblasti opatrení na ochranu starších ľudí v spoločnosti a v opatrovateľských ústavoch, ako aj opatrení na boj proti zneužívaniu starších ľudí;

122. uznáva, že veľký počet prisťahovalkýň pracuje v odvetví opatery starších ľudí, a navrhuje jednak zintenzívniť kontroly členských štátov smerujúce k obmedzeniu nenahlásenej práce v tomto odvetví a jednak zaviesť opatrenia, ktoré pracovníkom v tomto odvetví zjednodušia prístup k príslušnej odbornej príprave v rámci celoživotného vzdelávania, aby sa zabezpečilo poskytovanie kvalitnej opatery;

123. vyzýva členské štáty, aby sa venovali otázkam, s ktorými sa stretávajú opatrovníci v rámci rodiny – vrátane práva slobodne sa rozhodnúť, či chcú opateru poskytovať, možnosti skombinovať opateru s plateným zamestnaním a prístupu k systémom sociálneho zabezpečenia a starobným dôchodkom –, aby sa zabránilo ochudobneniu ako priamemu dôsledku opatery;

124. zdôrazňuje význam individuálne vnímaných práv sociálneho a dôchodkového zabezpečenia, v rámci ktorých sa uznáva neplatená opatrovateľská práca;

Štvrtok 11. novembra 2010

125. zastáva názor, že je nevyhnutné vytvoriť kódex správania EÚ, ktorým sa vymedzia minimálne normy a výkony poskytovania dlhodobej opatery a ktorý schváli Parlament a Rada;

Politická oblasť sociálna angažovanosť

126. domnieva sa, že každý jednotlivec by mal mať možnosť angažovať sa v spoločnosti; zdôrazňuje však, že vždy sa musí zachovať dobrovoľný charakter angažovanosti;

127. zdôrazňuje, že súbežne s demografickým vývojom sa čoraz viac zvyšuje dôležitosť ústrednej myšlienky aktívneho občianstva a v tejto súvislosti si prevzatie sociálnych povinností vyžaduje opätovné vymedzenie vzťahu medzi občanom a štátom;

128. domnieva sa, že poskytovaná opatera si zo strany opatrovateľov vyžaduje vyššiu úroveň kvalifikácie a osobitnú mieru zodpovednosti, čo musí byť náležite uznané zo spoločenského a z finančného hľadiska; domnieva sa, že len týmto spôsobom možno dlhodobo udržať úroveň kvality a prijať dostatočný počet kvalifikovaného a motivovaného opatrovateľského personálu;

*

* *

129. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii, ako aj vládam a parlamentom členských štátov.

Realizácia rámcových programov pre výskum

P7_TA(2010)0401

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. novembra 2010 o zjednodušení realizácie rámcových programov pre výskum (2010/2079(INI))

(2012/C 74 E/06)

Európsky parlament,

— so zreteľom na oznámenie Komisie o zjednodušení realizácie rámcových programov pre výskum (KOM(2010)0187),

— so zreteľom na rozhodnutie Komisie z 23. júna 2009 o kritériách prijateľnosti pre metodiky výpočtu priemerných osobných nákladov (C(2009)4705),

— so zreteľom na správu skupiny expertov o následnom hodnotení šiesteho rámcového programu (2002 – 2006) (Rietschelova správa) a nadväzné oznámenie Komisie (KOM(2009)0210),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. mája 2010 s názvom Viac alebo menej kontrol? Vytváranie správnej rovnováhy medzi administratívnymi nákladmi kontroly a rizikom chyby (KOM(2010)0261),

— so zreteľom na závery Rady o usmernení k budúcim prioritám európskeho výskumu a inovácie založenej na výskume v Lisabonskej stratégii po roku 2010 prijaté 3. decembra 2009 a závery Rady pre konkurencieschopnosť o zjednodušených a efektívnejších programoch, ktorými sa podporuje európsky výskum a inovácie, prijaté 26. mája 2010,